

Aan de Tweede Kamer t.a.v. de vaste Kamercommissie van
Sociale Zaken en Werkgelegenheid (cie.szw@tweedekamer.nl)

Datum
17 februari 2026

Bijlage(n)
-

Contactpersoon
Maarten Hijink (maarten.hijink@valente.nl)

Doorkiesnummer
06-14855465

Onderwerp
Behandeling Begroting 2026 SZW

Ons kenmerk
VA26-008

Geachte leden van de Tweede Kamer,

De plenaire behandeling van de begroting Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2026 is voorzien in week 11 (tussen 9 en 12 maart). Onze oproep:

- Voorkom bestaansonzekerheid en schrap aangekondigde bezuinigingen sociale zekerheid
- Schaf de kostendelersnorm helemaal af en voorkom daarmee dakloosheid
- Voer maatregelen voorkoming misstanden bij arbeidsmigratie uit met hoge prioriteit

Voorkom bestaansonzekerheid en schrap aangekondigde bezuinigingen sociale zekerheid

Door de aangekondigde bezuinigingen op de sociale zekerheid in het coalitieakkoord, maken wij ons grote zorgen over de bestaanszekerheid van mensen in een kwetsbare positie. De WW-duur wordt fors verkort en de eisen aangescherpt, de Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten afgeschaft en er worden scherpere voorwaarden bij het aanvragen van WIA-herbeoordelingen gesteld. Daarnaast wordt de inkomstenbelasting fors verhoogd via de 'vrijheidsbijdrage'. Deze maatregelen vergroten het risico op bestaansonzekerheid door inkomensverlies¹, groeiende armoede en schulden en daarmee psychische klachten², sociale uitsluiting en dakloosheid. De bezuinigingen kunnen leiden tot groot persoonlijk leed voor mensen én juist hogere maatschappelijke kosten. Tegelijk geeft de coalitie aan dat zij 'zoveel mogelijk mensen uit de armoede wil halen of te voorkomen dat ze erin komen'. Ook investeert het nieuwe kabinet in de aanpak van armoede en schulden. Het is echt(er) menswaardiger én effectiever om problemen te voorkómen door bestaanszekerheid te bieden, dan om armoede, schulden, psychische klachten en dakloosheid te bestrijden die veroorzaakt worden door bezuinigingen op de sociale zekerheid.

Vraagt u de minister hoe hij bestaanszekerheid gaat waarborgen terwijl tegelijkertijd fors bezuinigd wordt op sociale zekerheid? Hoe voorkomt hij dat meer mensen onder het bestaansminimum en in armoede terecht komen?

Schaf de kostendelersnorm helemaal af en voorkom daarmee dakloosheid

Het aantal dakloze mensen is de afgelopen jaren alarmerend gestegen³. ETHOS-tellingen⁴ leggen daarnaast veel verborgen dakloosheid bloot, onder wie veel arbeidsmigranten, jongeren en vrouwen

¹ [Zo duwt het kabinet-Jetten mensen onder het bestaansminimum - NRC](#)

² De relatie tussen een laag inkomen, inkomensverlies, financiële problemen en schulden én psychische klachten wordt ook gelegd in het [IBO-rapport mentale gezondheid – uit balans](#) (pagina 33) en is ook aangetoond door het Trimbos-instituut. Hierbij is de stress die schulden en een laag inkomen veroorzaken de belangrijkste oorzaak voor psychische klachten, waaronder depressie. Uit onderzoek van het CPB blijkt dat problematische schulden sterk verband houden met slechte mentale gezondheid en hogere zorgkosten.

³ [30,6 duizend dakloze mensen in Nederland | CBS](#)

⁴ [Dakloosheid in Nederland: tellen en handelen! - Vereniging Valente](#)

met kinderen. Steeds meer dakloze mensen verblijven op opvanglocaties, in vakantieparken, auto's, de straat of in tentjes in parken en bossen. Dit terwijl het Nationaal Actieplan Dakloosheid⁵ streeft naar nul dakloze mensen in 2030. Uit de evaluatie⁶ van het Nationaal Actieplan Dakloosheid blijkt dat daadwerkelijk terugdringen van dakloosheid meer vraagt. Het afschaffen van de kostendelersnorm kan daarvoor een belangrijke stap zijn, zodat mensen gestimuleerd worden hun woning te delen en dakloosheid wordt verminderd. Ook de Doorbraakcoalitie Dakloosheid 2030 pleit voor afschaffing⁷.

Neemt u het initiatief op te roepen voor volledige afschaffing van de kostendelersnorm? Vraagt u de staatssecretaris om met gemeenten tot bestuurlijke afspraken te komen om deze norm (totdat afschaffing een feit is) niet toe te passen om daarmee dakloosheid en woningnood tegen te gaan?

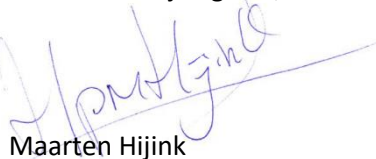
Voer met hoge prioriteit de maatregelen uit ter voorkoming van misstanden bij arbeidsmigratie

Naar verwachting werken in 2030 meer dan 1 miljoen arbeidsmigranten in Nederland, vaak voor weinig geld onder slechte arbeids- en woonomstandigheden. Het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten (commissie Roemer) deed in 2020 al aanbevelingen om de positie van arbeidsmigranten te verbeteren en misstanden tegen te gaan⁸. Helaas zijn veel maatregelen nog niet uitgevoerd, waardoor het aantal dakloze arbeidsmigranten schrikbarend gestegen is. Velen leven in zeer schrijnende situaties. Valente riep eerder op tot het voorkomen van misstanden, snelle realisatie van specifieke opvang- en hulpmogelijkheden en onbelemmerde toegang tot voorzieningen en medische zorg.⁹ Ook bepleitten wij het voeren van een fundamentele discussie over arbeidsmigratie in Nederland.¹⁰ Het advies van de SER 'Arbeidsmigratie naar waarde'¹¹ dringt hier ook op aan. Het nieuwe kabinet wil dit SER-advies én het advies van de commissie Roemer uitvoeren, meer verantwoordelijkheid voor huisvesting bij werkgevers leggen, en een einde maken aan de afhankelijkheidsrelatie waarbij een arbeidsmigrant op straat komt te staan als het werk ophoudt. Dat is heel belangrijk. Wij dringen erop aan deze plannen nu met de hoogste prioriteit uit te voeren, omdat mensen soms letterlijk op straat dreigen te sterven als gevolg van de misstanden en het ontbreken van toegang tot noodzakelijke medische zorg en opvangvoorzieningen.

Dringt u aan op de allerhoogste prioriteit voor de maatregelen die misstanden bij arbeidsmigratie tegengaan en hen passende opvangvoorzieningen en noodzakelijke medische zorg bieden?

Mocht u vragen hebben over deze brief, neem dan gerust contact op met mij op of met onze adviseur public affairs (06-21357010/lauris.vaneekeren@valente.nl). Ik wens u een goed debat toe.

Met vriendelijke groet,

Maarten Hijink
Directeur Valente

⁵ [Nationaal Actieplan Dakloosheid Eerst een Thuis | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

⁶ [Eindrapportage onderzoek voortgang Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een thuis | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)

⁷ [Statement Doorbraakcoalitie Dakloosheid 2030 'Samen naar nul dakloze mensen in 2030!'](#)

⁸ [Geen tweederangsburgers. Aanbevelingen om misstanden bij arbeidsmigranten in Nederland tegen te gaan | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

⁹ [Brief Valente t.b.v. commissiedebat Arbeidsmigratie - Vereniging Valente](#)

¹⁰ [Opinie: Onze steden bezwijken onder het systeem van goedkope arbeid | Trouw](#)

¹¹ [Arbeidsmigratie: minder waar het kan, beter waar het moet | SER](#)